

R A D u digitalno doba

Rad u digitalno doba

Sreda, 14. decembar; 17h - 21h;
Dom omladine Beograda (Klub), Makedonska 22

Društveni centar Oktobar i Međunarodni centar Olof Palme u saradnji sa SHARE Fondacijom i Domom omladine Beograda vas pozivaju na konferenciju „**Rad u digitalno doba**“.

Tokom poslednjih decenija 20. veka, novi oblici akumulacije kapitala instrumentalizovali su razvoj informatičke i komunikacijske tehnologije, uslovljavajući time transformaciju radnih procesa, naročito kada su u pitanju oblici i mesto rada. Ova transformacija, koja se odvija na globalnom nivou, omogućila je stvaranje globalne rezervne armije rada, kao i fragmentaciju i prekarizaciju radnih odnosa.

Program konferencije:

17h - Vrtlozi ekonomije podataka

Govore: Đorđe Krivokapić i Vladan Joler

19h - Fragmentacija i prekarizacija radnih odnosa

Predavanje Ursule Hjus

Vrtlozi ekonomije podataka

Dorđe Krivokapić

Tehnološke promene su omogućile da se velike količine kvalitetnih podataka obrađuju kako bi se kreirale nove vrste nematerijalnih dobara koje za društvo i tržište poseduju značajnu vrednost. Neka dobra poput otvorenih baza znanja kreiraju vrednost za razvoj društva i omogućuju smanjenje nejednakosti u pristupu znanju. Druga, zasnovana na vezama sa profilima korisnika ili alatima za sistematizaciju znanja, postaju predmet brojnih tržišnih transakcija. Informaciona dobra postaju okosnica razvoja što dodatno podstiču masovna rizična ulaganja u ovaj sektor.

Sa druge strane, inovacije omogućavaju brzu i efikasnu razmenu kako nematerijalnih tako i materijalnih dobara. Svi objekti koji poseduju potencijal u razmeni postaju ekonomski aktivirani. Reputacioni mehanizmi unapređuju atmosferu poverenja između aktera. Transakcione troškovi razmena se minimalizuju te postaje ekonomski racionalnije lične potrebe zadovoljavati korišćenjem razmenjenih dobara a ne objektima u okviru lične imovine.

Na kraju, digitalno okruženje omogućava uspostavljanje poslovnih i radnih angažovanja bez fizičkih veza. Tako mesto života više nije vezano za mesto obavljanja delatnosti, što omogućava vrste migracija kakve do sada nisu postojale. Sve veći broj mladih uspeva da pronađe svoje mesto u okviru ekosistema nematerijalnih razmena za koje državne granice nemaju značaj. Neki su zabrinuti da se na taj način može stvoriti novi prekarijat. Takođe, očekuje se da će procesima robotizacije i automatizacije roboti i algoritmi zameniti znatan broj postojećih radnih mesta.

Dorđe Krivokapić je asistent na Fakultetu organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu i Programski Direktor SHARE Fondacije. Po obrazovanju pravnik, za fokus primarnog profesionalnog i naučnog interesovanja izabrao je međusobni uticaj savremenog društva i tehnologije.

Vladan Joler

Istraživanje odnosa privatnosti i puta koje informacije prelaze na internetu, donosi nam zanimljive uvide o neplaćenom radu koji za korporacije obavljaju korisnici različitih internet aplikacija. Bilo da su u pitanju aplikacije poput Gugla i Fejsbuka, ili manje besplatne aplikacije koje se koriste u svakodnevnom životu, jedna stvar im je zajednička – sve kompanije koje upravljaju ovim aplikacijama koriste informacije koje im korisnici o sebi pružaju u svrhu ostvarivanja profita. Jedan od najčešćih načina za zaradu je prikupljanje podataka o korisnicima zarad plasiranja oglasa drugih kompanija. Međutim, podaci se takođe koriste za dubinske analize kako podataka tako i ponašanja ili socijalne povezanosti korisnika. Drugim rečima, ovi procesi zamagljuju granicu između radnog vremena i dokolice, usput stvarajući nove oblike neplaćenog i nepriznatog rada kroz potrošačke obrasce.

Tokom panel diskusije imaćemo priliku da vidimo vizuelnu prezentaciju količine podataka koje prosečan korisnik/ca interneta ili smart telefona daje na uvid kompanijama čije aplikacije koristi.

Vladan Joler je internet umetnik i aktivista. Predaje digitalnu umetnost na Odseku za nove likovne medije Akademije umetnosti u Novom Sadu i i direktor je SHARE fondacije.

Fragmentacija i prekarizacija radnih odnosa

Ursula Hjus

Fragmentacija rada podrazumeva sve veće smanjenje standardnih radnih odnosa, čija su karakteristika ugovori o radu na neodređeno vreme i sa punim radnim vremenom. Ovakvi radni obrasci sve češće se menjaju nestandardnim, odnosno nesigurnim (prekarnim) radnim odnosima. U skladu sa tim, dolazi do rasta part-time poslova, ugovora na određeno vreme, samozapošljavanja, sezonskog rada ili rada preko agencija za privremene i povremene poslove.

Deo ovog procesa je i rastuća socijalna nesigurnost – umesto poslova koji podrazumevaju i određene socijalne benefite, poput penzionog i zdravstvenog osiguranja, prekarni radnici i radnice često nemaju ni osnovna socijalna prava koja bi im sledovala da su u standardnom radnom odnosu. Prekarni radni odnosi doživljavaju sve veću ekspanziju upravo zato što vlasnicima kapitala omogućavaju veći profit, na uštrb radnih i socijalnih prava radnika i radnica.

Date okolnosti takođe utiču na sindikalno organizovanje radništva, pa se nameće pitanje na koji način sindikati mogu odgovoriti na fragmentaciju radne snage. Drugim rečima, na koji način je moguće sindikalno organizovati prekarne radnike i radnice i da li će to iziskivati razvoj novih oblika organizovanja i novih tipova zahteva?

Ursula Hjus je profesorka na Studijama rada i globalizacije na Univerzitetu Hertfordshire i urednica međunarodnog interdisciplinarnog časopisa Work Organisation, Labour and Globalisation.